

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. An post septennium in dubio censeantur pueri habere usum rationis, & sic teneantur confiteri, Eucharistiam sumere, non comedere carnes in diebus jejunij, &c. Et an pueri teneantur confiteri non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XLIII.

An, si in aliqua Synodo Diœcesana prohibeatur au-
dire confessiones in domibus privatis sub pœna su-
sensionis, dictæ confessiones sint nullæ?
Et quid, si prohibeatur ne audiantur confessiones mu-
lietum in Ecclesia ante ortum, vel post occasum
solis, vel extra sedem confessionalem?
Et an in dicto casu Confessarius ministrando peccet,
& incurrat irregularitatem? Ex part. 8. tract. 7.
& Misc. Resol. 73.

§.1. VEl audiantur confessiones mulietum in
Ecclesia ante ortum, vel post occasum
solis, vel extra sedem confessionalem, & affirmati-
vam sententiam tenet Bordonus in *conf. Regul. re-
solut. 36. q. 31.* & antecessimus P. Trimarchi *de conf.
fess. sollicit. disp. 3. sect. 2. n. 26.*

2. Sed ego adhæreo negativæ sententiæ, quam
novissimè docet Raphaël Averfa *de Sacrament.
Pœnit. quest. 16. sect. 4.* quia, ait ille, in talibus
decretis, & edictis non solet adesse clausula irritans,
& intentio Episcopi tantum est prohibere, non
autem irritare tales confessiones, quasi absque ju-
risdictione, vel approbatione, factas. Nec pœna
suspensionis imposita ipso facto, incurritur statim
dum Confessarius incipit audire confessionem, sed
solum dum perficit impendendo absolutionem,
quia tunc completur delictum. Ac etiam post in-
cursum suspensionem, licet Confessarius ministran-
do peccet, & irregularitatem quoque incurrat; ta-
men non sunt irritæ confessiones eorum, qui bona
fide accedunt, sicut nec quando Confessarius est
excommunicatus, donec sit publicè denunciatus, &
vitandus, juxta Extravag. *Ad evitanda.*

RESOL. XLIV.

Quidam confessus est cum Sacerdote, quem sciebat
esse in statu peccati mortalis, habens commodita-
tem confitendi cum alio, queritur, an peccaverit
mortaliter, & confessio illa fuerit nulla? Ex
part. 4. tract. 4. & Misc. Resol. 21.

§.1. Hic casus olim accidit, & de illo magna
controversia fuit inter viros doctos: mul-
ti affirmativè responderunt, quia penitens in tali
casu accedit ad Sacramentum cum obice, inducens
Confessarium ad peccatum mortale, nempe ad in-
dignam administrationem Sacramenti. Ego post-
quam cognovi illum Confessarium fuisse paratum
ad omnium confessiones excipiendas, quod pen-
itens antequam confiteretur etiam sciebat, illum
liberavi ab onere reiterandi confessionem, & per
consequens putavi non peccasse, neque con-
fessionem illam fuisse nullam, & pro hac sen-
tentia adduxi Doctores, quos citavi in 3. part.
tract. 4. * *resolut. 59.* quibus nunc addo doctri-
nam Marini Ledesma, inelyti Ordinis Præ-
dicatorum ornamentum, in 1. 4. *questione quinta,
articul. 6. dub. 12. propos. 8.* ubi sic ait: Si quis
Sacerdos est paratus sive proprius, sive alienus,
licet exigere & inducere, & petere ab illo Sa-
cramentum, ut si Sacerdos sit in peccato, hi-
hilominus non se subtrahit ab ministrando,
potest quis etiam sine necessitate petere, & rogare
illum, ut celebret, sicut potest petere ab usurario
parato, etiam extra calum necessitatis. Ita Le-

desma. Scio alios probabiliter sentire aliter, sed
meam sententiam probabilem quoque esse existi-
mo; unde in tali casu venialiter tantum peccare
petentem Sacramentum à ministro malè parato
absque necessitate, vel utilitate aliqua, probabi-
liter putavit Sanchez in *summ. tom. 1. lib. 3. cap. 8.
num. 23.* & hanc sententiam certam esse dicit So-
tus in 4. *dist. 1. q. 1. arr. 6.*

RESOL. XLV.

An pueri statim post usum rationis teneantur præ-
ceptis Ecclesiæ confessionis, Eucharistiæ, &c.
& à lacticiis, & carnibus abstinere in diebus je-
junij?

Et an, quando dubium est puerum habere usum ra-
tionis, præsumendum sit habere, & esse obliga-
tum, si implevit septennium? Ex part. 3. tract. 6.
& Misc. 2. Resol. 87.

§.1. N egativè videtur respondendum ex D.
Antonino *part. 2. tit. 6. cap. 7. §. 2.*
ubi affirmat præcepto confessionis non teneri pue-
ros usque ad decimum & dimidium annum, &
aliquantulum ultra, & feminas usque ad nonum
& dimidium annum, & aliquantulum ultra. So-
tus verò in 4. *sentent. dist. 12. quest. 1. artic. 11. ad
fin. corporis,* dicit usque ad duodecimum annum
non teneri pueros ullis Ecclesiæ præceptis, nec
confessionis. Henriquez *lib. 8. de Euchar. c. 42. n. 4.*
censet Ecclesiæ præceptis non obligari pueros sta-
tim ac usum rationis habent, & *lib. 13. de excommu-
nic. cap. 49. n. 3. in glossa littera IV,* affirmat dari
his lacticiis, & carnes aliquo tempore post usum
rationis, in diebus jejuniij.

2. Verùm his non obstantibus affirmativam
sententiam profus tenendam esse puto cum San-
chez in *summa tom. 1. lib. 1. cap. 12. num. 6.* Salas
de legibus. disputat. 14. sect. 13. & aliis penes ipsos,
& ita adversus Sotum, & Henriquez de præcep-
to confessionis, & abstinentiæ à carnibus, & lac-
ticiniis tenet Suarez in 3. *part. tom. 4. disput. 36.
sect. 2. num. 3.* Azorius *tom. 1. lib. 7. cap. 2. quest. 1. &
cap. 40. quest. 6.* & aliis relatis à Sanchez loco citato.
Dicendum est igitur absolute adversus supradictos
Doctores, pueros cum ad usum rationis pervene-
rint, qui communiter intelligitur advenire sep-
tennio completo, obligari legibus, & præceptis
Ecclesiæ. Limitatur tamen hæc sententia com-
muniter quo ad præceptum communionis, sed ego
* alibi probabilem contrariam sententiam putavi,
asserentem pueros post usum rationis, posse com-
municari statim, imò teneri ad præceptum com-
munionis. Quoties verò dubium est puerum habe-
re usum rationis, præsumendum est habere, &
esse obligatum, si implevit septennium; quia regu-
lariter illo completo in omni materia usus ratio-
nis habetur, & alleganti contrarium incumbit
onus probandi.

RESOL. XLVI.

An post septennium in dubio censeantur pueri ha-
bere usum rationis, & sic teneantur confiteri, Eu-
charistiæ sumere, non comedere carnes in diebus
jejunij, &c?

Et an pueri teneantur confiteri, non comedere car-
nes, &c. si ante septennium constat habere usum
rationis?

Quamvis non plenè
super hoc lege tamen
doctrinam duarum Res.
legq. & late
pro omni
contento in
hac Res.
dempta ulti-
ma diffie. in
tom. 4. tr. 6.
Res. 68. &
in alio vers.
ejus not. pro
parte hujus
quest. si-
ganter in
§. Dicò.

* Alibi in
rom. 2. tr. 2.
Res. 5. & 6.
& in aliis
vers. earum
annot.
Sup. hoc in
princip. Res.
leg. sed lege
eam per to-
ram, & aliã
ejus primã
not. & intra
in tr. 4. vide
Res. 21. &
Res. eius ant
notationi.

Et

Et ante septennium in dubio, an puer habeat usum rationis; presumendum sit non habere? Ex part. 4. tractat. 3. Refol. 52.

Sup. hoc cursum, & recitativè in sine Ref. præterita, & infra in tr. 4. ex doctrina Ref. 22. à lin. 6.

Sup. hoc in § 1. & 2. Ref. seq. & in tr. 4. tr. 6. ex Ref. 67. § 2. ad mediū, vers. ubi etiam plus, & magis latè in Ref. 68.

Sup. hoc dubio in Ref. r. not. præterita, in §. Dicendum, ad mediū, vers. A fortiori.

§. 1. **R**espondeo quòd quando dubium est, an pueri rationis usum habeant, præsumendi sunt habere, si compleverint septennium, secus antea; quia præsumptio desumenda est ex communiter contingentibus. Sed ponam hic incidenter pro curiosis pulchrum dubium, an, v. g. puer teneatur confiteri, non comedere carnes, &c. si constet ante septennium habere usum rationis? Respondeo probabiliter negativè, ex illa celebri doctrina quam affert Joannes Sancius in *selectis disputat.* 51. num. 31. ubi sic ait: Quamvis ante septennium puer doli capax sit, nullo præcepto positivo obligari reor; cum leges positivi juris ante illam ætatem, in qua communiter lumen rationis oriri est solitum, non intendant obligare, & per accidens in uno, vel alio puero rationis usum accelerari, in quo absque discordia puto consentire Doctores, nam ad ea quæ frequenter accidunt, leges adaptantur, ex *leg. nam ad ea ff. de legibus.* Ita Sancius, quem novissimè sequitur Castrus Palaus *tom. 1. tractat. 3. disputat. 1. punct. 24. §. 2. num. 3.* licet contrariam sententiam etiam probabiliter doceat Layman in *Theolog. moral. lib. 5. tract. 6. cap. 5. num. 7.* & alij loquentes de confessione puerorum, cum Zambrano *cap. 4. dub. 3. num. 5. & 6.* Certum est tamen, ut dixi, ante septennium in dubio an puer habeat usum rationis, præsumi non habere, & sic non teneretur confiteri, jejunare, &c. ut cum aliis tradit Alphonsus de Leone in *tr. de offic. & potest. confess. tom. 1. recollect. 17. n. 41.*

RESOL. XLVII.

An pueri teneantur ad annuam confessionem, si ante septennium usum rationis obtinuerunt? Et docetur pueros ante septennium, si adepti fuerint usum rationis, posse comedere carnes in vigiliis, Quadragesima, &c. nec teneri ad annuam confessionem. Et notatur fatuis, & infidelibus tempore jejuniij posse carnes ministrari, quia non subduntur legibus Ecclesie. Ex part. 10. tract. 12. & Misc. 2. Resolut. 37.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam nominatim contra me tenent duo docti Recentiores, Leandrus de Sacro *tom. 1. tr. 5. disp. 3. q. 38.* & Martinus de San Joseph in *mon. Confessar. tom. 1. lib. 1. tr. 6. de Pœnit. n. 9.* ubi sic ait: [Los niños en teniendo uso de razon, Luego que alcançan que cosa es pecado, en cometiendo pecado mortal, estan obligados à confessarse, aunque no azan llegado à siete años. Assi lo determina el cap. Omnis utriusque sexus de Pœnit. & Remiss. ibi: Omnis utriusque fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur, &c. y es comun contra Joann. Sanchez in *Selectis, disp. 51. n. 3.* Castrum Palaum *tom. 1. tract. 3. disputat. 1. punct. 24. §. 2. num. 3.* Dianam *4. part. tr. 3. ref. 52.* que tienen, que no estan obligados antes del septimo, aunque tengan uso de razon, porque la Iglesia no obliga con sus leyes hasta el dicho tiempo, y contra Lugum, *disp. 15. men. 152.* que afirma, no tiene obligacion antes de ocho años. Però mas hemos de creer al derecho, que ordena expressamente lo contrario. Et legis calus ubi est;

* Que hic est Ref. an recedens à Im. & supra in Ref. 45. & in aliis ejus primæ not.

cessat omnis disputatio, Gloss. ultim. in *leg. Ancilla, Cod. de Furtis, Surdus conf. 53. num. 6.* Craveta *conf. 273. num. 7.* Joseph Scissè *Aragonis de-cis. 153. numer. 5.* Huc utque Martinus. Sed iste Auctor non loquitur consequenter, qui postea, *lib. 2. tractat. 2. de Jejunio, num. 4.* asserit: Pueros antequam perveniant ad septennium, si acquirant usum rationis, posse comedere carnes in diebus Jejunij; sic enim asserit: A los niños que no an llegado al uso de razon, se les puede dar carne, y huevos en los ayunos de Quaresma, y en los demas de entre año, porque no les obligan las leyes de la Iglesia: y lo ordinario fuele ser hasta los siete años, aunque no estan obligados à ayunar, hasta los veinte y un años: es dotrina comun. Y aunque conste, que antes del septimo se les acclerò el uso de la razon, se les puede dar carne, y manjares prohibidos, porque antes de los siete años no les obliga ninguna ley Ecclesiastica:] Et ad ea quæ frequenter accidunt, leges adaptantur Ipre-tis casibus rarò contingentibus: *leg. nam ad ea, ff. de legibus. Diana, resol. 42. parte prima, tract. 9.* Joannes Sanctius, *disputatione quinquagesima prima, in fine.* Ita Martinus: qui ut dixi non loquitur consequenter: nam si obligat pueros præceptum annuæ Confessionis ante septennium, obligabit illos etiam præceptum abstinendi à carnibus, & è contrà.

2. Dicendum est itaque, pueros ante septennium, si adepti fuerint ulum rationis, posse comedere carnes, nec teneri ad annuam Confessionem; & ità me citato novissimè docet Joseph Roccafull. in *Decalogo de Præcept. Eccles. tract. 6. lib. quarto, capite tertio, numer. 35.* & Trullench in *Decalogo, tom. 1. lib. 3. capit. 4. dub. 2. numer. 11.* ubi sic ait: Diana cum Sancio, & Palao tenet, eum non teneri confiteri, nec à carnibus abstinere, nec ad alia præcepta Ecclesie, si constet ante septennium habere usum rationis; quia leges non intendunt obligare ante illud tempus, & ætatem, in qua communiter lumen rationis oriri est solitum, quod est septennium, & per accidens est quod ante septennium in hoc, vel illo puero acceleretur. A fortiori non tenebitur, inquit Diana, si ante septennium dubitetur de usu rationis; quia tunc, inquit, præsumendum est non illum habere; quæ omnia probabiliter sustineri possunt propter rationem, & auctoritatem Doctorem. Ita Trullench. Et præceptum abstinendi à carnibus non obligare pueros ante septennium, etiam si haberent usum rationis, docuit etiam Pasqualigus in *Praxi de Jejunio, decisione 50. numer. 2.* quia, ait ipse, lex humano modo procedit in obligando: unde quia non intendit obligare nisi habentes usum rationis, idè solùm intendit obligare, quando præsumitur usus rationis. Usus autem rationis non præsumitur, nisi expleto septennio, quia si aliquando anticipat, per accidens est, & ea quæ per accidens fiunt non computantur. Quare cum lex non intendit obligare nisi eos qui præsumuntur usum rationis exercere, non intendit obligare ante septennium. Fateor tamen, his non obstantibus, contrariam sententiam esse probabiliorè & securiorem quod firmo, & negativam sententiam esse fatis probabilem, quod fatentur ipsimet aduersarij.

3. Nota hic obiter, Martinum ubi supra, n. 5. me citato, rectè docere, fatuis, & infidelibus tempore Jejunij, posse carnes ministrari, quia non subduntur legibus Ecclesie.

RESOL.

Sup. hoc in Ref. not. seq.

Sup. hoc latè in Ref. not. seq.

Sup. hoc in Ref. not. seq.

Sup. hoc in Ref. not. seq.

Sup. hoc dubio in Ref. not. seq.

Sup. hoc in Ref. not. seq.